Instanța de fond: Judecătoria Chișinău sediul Centru, judecător Andrei Ojoga

Dosarul nr. 2a-4071/23
(2-22058184-02-2a-27102023)

D E C I Z I E

2 iulie 2024 mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

Instanța compusă din:
Președintele completului Ruxanda Pulbere
Judecători Dorin Dulghieru și Andrei Cașcaval

Grefier Daniela Cucerenco

Examinând în ședința de judecată publică cererea de apel declarată de avocatul Străistaru Vitalie în interesele Borș Anei,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de ”ANAFLOR LUX” S.R.L. (în proces de faliment) împotriva Borș Anei cu privire la încasarea prejudiciului material,

împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 21 iunie 2023, prin care s-a admis cererea de chemare în judecată înaintată de ”ANAFLOR LUX” S.R.L. (în proces de faliment) împotriva Borș Anei cu privire la încasarea prejudiciului material,-

a c o n s t a t a t:

Argumentele reclamantului:

1. La 26 aprilie 2022 ”ANAFLOR LUX” S.R.L. (în proces de faliment), reprezentat de administratorul autorizat Rotaru Valentin, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Borș Anei cu privire la încasarea prejudiciului material.
2. În motivarea acțiunii a indicat că prin hotărârea Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 23 aprilie 2019 a fost admisă cererea introductivă depusă de creditorul Serviciul Fiscal de Stat, constatată insolvabilitatea debitorului și intentată procedura de faliment simplificată și dizolvare față de ”ANAFLOR LUX” S.R.L., a fost desemnat în calitate de lichidator Rotaru Valentin, deținător al autorizației nr.5 din 14 ianuarie 2015, eliberată de Ministerul Justiției al Republicii Moldova.
3. În cadrul ședinței de validate a creanțelor din 25 iunie 2019, instanța de insolvabilitate a validat creanțele următorilor creditori: Serviciului Fiscal de Stat în sumă de 7 740,76 lei creanțe rangul III și în sumă de 16 735,90 lei creanțe rangul VI, Casei Naționale de Asigurări Sociale în sumă de 23 564,14 lei creanțe rangul III și în sumă de 31 622,45 lei

creanțe rangul VI, Î.M. Regia Autosalubritate în sumă de 2 989,03 lei creanțe rangul VI și în sumă de 162,14 lei creanțe rangul VI, total creanțe validate 83 816,42 lei.

4. Conform informației acumulate de la Serviciului Fiscal de Stat și Departamentul înregistrare și licențiere a unităților de drept al I.P. „Agenția Servicii Publice”, societatea debitoare, la data primirii spre examinare a cererii introductive, o avea înregistrată în Registrul de stat al persoanelor juridice în calitate de *****și *****cota 5 400 lei, ce constituie 100 %, pe Borș Ana.
5. Luând în vedere că actele contabile și patrimoniul societății nu a fost transmis lichidatorului, în scopul determinării activității economice a ”ANAFLOR LUX” S.R.L. și obținerea informației cu privire la patrimoniul societății, au fost efectuate interpelări la diferite organe și instituții privind eliberarea informației și actelor privind activitatea economică de până la intentarea procesului de insolvabilitate.
6. Reieșind din actele și informația prezentată de Serviciul Vamal, la 13 ianuarie 2017 ”ANAFLOR LUX” S.R.L. a importat în Republica Moldova plante vii care cresc în aer liber 10 buc (Rosa Beau Monde) cu valoarea de 4 207,02 euro și la 4 martie 2017 – plante vii care cresc în aer liber 132 buc (Cyclamen 90 buc., Hydrancea 30 buc., Jasminum 4 buc., Lavandula 8 buc.,) cu valoarea de 25 015,54 euro, valoarea totală a mărfurilor - 616 802,76 lei, marfa fiind recepționată de administratorul statutar Borș Ana.
7. A considerat că Borș Ana a comercializat mărfurile proprietate a întreprinderii, din sumele încasate majorându-și propriul patrimoniu, contrar obligațiilor administratorului, care stabilesc ca acesta să acționeze numai în interesele angajatorului.
8. A menționat că în speță sunt întrunite semnele unei îmbogățiri nejustificate, și anume: 1) Borș Ana fără temei legal sau contractual a obținut bunurile întreprinderii în valoare de 616 802,76 lei; 2) valoarea mărfurilor nu a foat compensată proprietarului ”ANAFLOR LUX” S.R.L.; 3) ”ANAFLOR LUX” S.R.L. nu a avut temei legal sau contractual de a pierde dreptul de proprietate asupra mărfurilor.
9. În temeiul celor expuse, bazându-se pe prevederile art.art. 185-188, 193 Cod civil, art. 1979 Cod civil, ”ANAFLOR LUX” S.R.L. (în proces de faliment), reprezentat de administratorul autorizat Rotaru Valentin, a solicitat încasarea de la Borș Ana a sumei de 616 802,76 lei cu titlu de prejudiciu material.

Poziția instanței de fond:

10. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 21 iunie 2023 s-a admis cererea de chemare în judecată înaintată de ”ANAFLOR LUX” S.R.L. (în proces de faliment) împotriva Borș Anei cu privire la încasarea prejudiciului material, s-a încasat din contul Borș Anei în beneficiul ”ANAFLOR LUX” S.R.L. (în proces de faliment) suma de 616 802,76 lei cu titlu de prejudiciu material și în beneficiul statului suma de 18504,08 lei cu titlu de taxă de stat.
11. Pentru a hotărî astfel, prima instanță a reținut prevederile art. 1979 alin.(1) Cod civil, art.1980 Cod civil, art.1985 Cod civil și art.1990 Cod civil.
12. Astfel, în conformitate cu normele legale citate, instanța a considerat necesar de a încasa din contul Borș Anei în beneficiul ”ANAFLOR LUX” S.R.L. (în proces de faliment) suma de 616 802,76 lei cu titlu de prejudiciul material.

Solicitarea apelantului:

13. Nefiind de acord cu hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 21 iunie 2023, avocatul Străistaru Vitalie în interesul Borș Anei a declarat apel împotriva hotărârii respective, solicitând casarea integrală a acesteia și adoptarea unei noi hotărârii prin care să fie respinsă integral cererea de chemare în judecată înaintată de ”ANAFLOR LUX” S.R.L. (în proces de faliment) împotriva Borș Anei cu privire la încasarea prejudiciului material.

Argumentele părților:

14. În susținerea apelului, avocatul Străistaru Vitalie în interesul Borș Anei a indicat că prima instanță neîntemeiat nu a admis excepția de tardivitate, criticând modalitatea de determinare a începutului termenului de adresare în instanță.
15. Totodată, cu referire la prevederile art. 248 Legii insolvabilității, a considerat că cauza a fost examinată cu încălcarea competenței, aceasta fiind de competența instanței de insolvabilitate.
16. De asemenea, a analizat lipsa condițiilor răspunderii patrimoniale ca formă a răspunderii delictuale.
17. Prin referința la cererea de apel, reprezentantul ”ANAFLOR LUX” S.R.L. (în proces de faliment) a solicitat respingerea apelului și menținefrea hotărârii primei instanțe, motivând că termenul de prescripție a început a curge numai urmare a recepționării scrisorii Serviciului Vamal din 6 august 2019. Respectiv, depunerea acțiunii a avut loc în termen.
18. Referitor la argumentul privind prezența în speță a răspunderii subsidiare a organelor de conducere a indicat că o astfel de cerere de chemare în judecată este de competența instanțelor de drept comun, nu a celor de insolvabilitate.
19. În ședința instanței de apel, reprezentantul apelantei Borș Anei, avocatul Barbacar Anatolie a solicitat admiterea apelului declarat din motivele de fapt și de drept expuse în acesta, casarea hotărârii instanței de fond, cu adoptarea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată depusă de ”ANAFLOR LUX” S.R.L. (în proces de faliment), reprezentat de administratorul autorizat Rotaru Valentin să fie respinsă integral.
20. În ședința instanței de apel, reprezentantul intimatului ”ANAFLOR LUX” S.R.L. (în proces de faliment), avocatul Macovei Artur a solicitat respingerea apelului și menținerea hotărârii primei instanțe.

Aprecierea instanței de apel:

21. Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și a materialelor din dosar, Colegiul consideră apelul declarat drept întemeiat și care urmează a fi admis, cu adoptarea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată, din următoarele motive.
22. În conformitate cu art. 373 Cod de procedură civilă *”instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost*

stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor cînd consimte şi cînd hotărîrea este atacată şi de alţi participanţi la proces".

23. Potrivit art. 385 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă "*instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul şi să caseze integral sau parţial hotărîrea primei instanţe, emiţînd o nouă hotărîre".*
24. În temeiul art. 386 alin.(1) Cod de procedură civilă *"hotărîrea primei instanţe se casează sau se modifică de instanţa de apel dacă: a) circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei nu au fost constatate şi elucidate pe deplin; b) circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei, pe care prima instanţă le consideră constatate, nu au fost dovedite cu probe veridice şi suficiente; c) concluziile primei instanţe, expuse în hotărîre, sînt în contradicţie cu circumstanţele cauzei; d) normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat*".
25. Conform art. 387 lit.a), b) și c) Cod de procedură civilă *"se consideră că normele de drept material sînt încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanţa judecătorească: nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; a interpretat eronat legea".*
26. În temeiul prevederilor art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă *" fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale, dacă legea nu dispune altfel".*
27. Totodată, prevederile art. 122 alin. (1) Cod de procedură civilă stabilesc că *"circumstanţele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace probante nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace".*
28. În conformitate cu art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă *"instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege".*
29. Colegiul civil reţine că instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).
30. Astfel, probatoriul administrat în speță atestă că prin hotărârea Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 23 aprilie 2019 a fost admisă cererea introductivă depusă de creditorul Serviciul Fiscal de Stat, constatată insolvabilitatea debitorului și intentată procedura de faliment simplificată și dizolvare față de "ANAFLOR LUX" S.R.L., fiind desemnat în calitate de lichidator – Rotaru Valentin.
31. Potrivit deciziei I.P. "Agenția Servicii Publice" privind înregistrarea modificărilor datelor din Registrul de stat al persoanelor juridice din 21 mai 2019, au fost înregistrate

și consemnate în Registrul de stat al persoanelor juridice modificările privind numirea lichidatorului persoanei juridice ”ANAFLOR LUX” S.R.L. – Rotaru Valentin.

32. Anterior, la 14 martie 2019, în Registrul de stat al persoanelor juridice au fost înregistrate și consemnate modificările privind numirea administratorului provizoriu a persoanei juridice ”ANAFLOR LUX” S.R.L. – Rotaru Valentin și *****– Borș Ana, deciziile privind gestionarea patrimoniului să fie luate doar cu acordul prealabil al administratorului provizoriu.
33. Conform informației acumulate de la Serviciului Fiscal de Stat și Departamentul înregistrare și licențiere a unităților de drept al I.P. ”Agenția Servicii Publice”, societatea debitoare la data primirii spre examinare a cererii introductive avea înregistrat în Registrul de stat al persoanelor juridice în calitate de *****și *****cota 5 400 lei, ce constituie 100 %, pe Borș Ana.
34. Potrivit informației Serviciului Vamal din 6 august 2019, la solicitarea lichidatorului persoanei juridice ”ANAFLOR LUX” S.R.L., Rotaru Valentin din 26 iulie 2019, ”ANAFLOR LUX” S.R.L. a importat în Republica Moldova la 13 ianuarie 2017 - plante vii care cresc în aer liber 10 buc (Rosa Beau Monde) cu valoarea 4 207,02 euro și la 4 martie 2017 - plante vii care cresc în aer liber 132 bucăți (Cyclamen 90 bucăți, Hydrancea 30 bucăți, Jasminum 4 bucăți, Lavandula 8 bucăți) cu valoarea 25 015,54 euro, iar valoarea totală a mărfurilor fiind de 616 802,76 lei.
35. Bazându-se pe faptul că Borș Ana, în calitate de *****”ANAFLOR LUX” S.R.L., a comercializat mărfurile proprietate a întreprinderii cu valoarea de 616 802,76 lei, iar sumele încasate nu le-a transmis societății, prin ce a acționat contrat obligației de exercitare a atribuțiilor cu diligență și loialitate, lichidatorul persoanei juridice ”ANAFLOR LUX” S.R.L., Rotaru Valentin s-a adresat în instanță cu solicitarea de încasare a acestei sume cu titlu de prejudiciu material de la Borș Ana.
36. Fiind investită cu examinarea cauzei, prima instanță, analizând situația prin prisma îmbogățirii nejustificate, a admis acțiunea integral.
37. Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate prin prisma argumentelor invocate în apel și, raportându-le la suportul probatoriu, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău constată că prima instanţă a considerat constatate circumstanţe importante pentru soluţionarea cauzei, care nu au fost dovedite cu probe veridice şi suficiente, concluziile primei instanţe, expuse în hotărîre, sînt în contradicţie cu circumstanţele cauzei, precum și a aplicat eronat normele de drept material.
38. Așa dar, conform art. 7 alin.(1) Cod civil *”legea civilă nu are caracter retroactiv. Ea nu modifică şi nici nu suprimă condiţiile de constituire a unei situaţii juridice constituite anterior, nici condiţiile de stingere a unei situaţii juridice stinse anterior. De asemenea, legea nouă nu modifică şi nu desfiinţează efectele deja produse ale unei situaţii juridice stinse sau în curs de realizare.”*
39. Colegiul civil reține că lichidatorul persoanei juridice ”ANAFLOR LUX” S.R.L., Rotaru Valentin invocă faptele de comercializare a bunurilor și nevirare a sumelor în patrimoniul societății, produse în anul 2017, adică anterior intrării în vigoare a Legii de modernizare a Codului civil nr. 133/2018, care a intrat în vigoare la 1 martie 2019.
40. Raporturile juridice născute anterior acestei date se guvernează de dispozițiile vechiului Cod civil, cu excepția cazurilor expres prevăzute.

41. Raportul juridic dedus judecății s-a născut și s-a epuizat sub imperiul vechiului Cod civil. Astfel, se aplică redacția anterioară reformei din 2019. Aplicarea retroactivă a normelor noi ar contraveni principiului neretroactivității legii civile.
42. Astfel, Colegiul apreciază ca fiind neîntemeiată și juridic eronată aplicarea de către prima instanță a dispozițiilor Codului civil în redacția intrată în vigoare la 1 martie 2019, în condițiile în care faptele imputate pârâtei – presupusa înstrăinare a bunurilor societății și nevirarea sumelor încasate – s-au produs în anul 2017.
43. Prin aplicarea retroactivă a normelor din 2019 la o situație juridică consumată în 2017, instanța a încălcat principiul legalității și cel al neretroactivității legii civile, eroare ce atrage vicierea fundamentului juridic al hotărârii și impune casarea acesteia.
44. Colegiul respinge ca neîntemeiat argumentul reclamantului/intimat, lichidatorului ”ANAFLOR LUX” S.R.L., Rotaru Valentin potrivit căruia situația juridică care a dus la prejudicierea ”ANAFLOR LUX” S.R.L. la 1 martie 2019 era în curs de realizare, considerent din care se aplică dispozițiile Codului civil în redacția de după 1 martie 2019, or, legea civilă aplicabilă este cea în vigoare la momentul apariției faptului juridic relevant, nu la o eventuală continuare presupusă a efectelor acestuia.
45. În cauză, faptele imputate pârâtei – comercializarea bunurilor și nevirarea sumelor în patrimoniul societății – sunt anterioare datei de 1 martie 2019. Chiar dacă consecințele acestor fapte (ex. descoperirea prejudiciului, intentarea procedurii de insolvabilitate) au intervenit ulterior, raportul juridic dedus judecății s-a născut și s-a epuizat sub imperiul legii vechi.
46. Astfel, orice analiză a răspunderii administratorului trebuie să se raporteze la dispozițiile legale și standardele de diligență în vigoare în anul 2017, la momentul pretinsei fapte prejudiciabile. Or, reclamantul/intimat, lichidatorul ”ANAFLOR LUX” S.R.L., Rotaru Valentin interpretează forțat „caracterului continuu” al faptei, care nu se susține în lipsa unor acte concrete ulterioare datei de 1 martie 2019.
47. Deci, conform art. 8 alin. (1) și alin.(2) lit. f) Cod civil, în vigoare la data stingerii situației juridice, *” drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sînt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile generale şi de la sensul legislaţiei civile. Drepturile şi obligaţiile civile apar: în urma cauzării de prejudicii unei alte persoane; în urma îmbogăţirii fără justă cauză”.*
48. Potrivit art. 14 alin.(1) și (2) Cod civil, în vigoare la data stingerii situației juridice, *”persoana lezată într-un drept al ei poate cere repararea integrală a prejudiciului cauzat astfel. Se consideră prejudiciu cheltuielile pe care persoana lezată într-un drept al ei le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului încălcat, pierderea sau deteriorarea bunurilor sale (prejudiciu efectiv), precum şi beneficiul neobţinut prin încălcarea dreptului (venitul ratat)”.*
49. În conformitate cu art. 72 alin.(1), (4), (5) și (7) din Legea privind societățile cu răspundere limitată nr. 135/14.06.2007, în vigoare la data stingerii situației juridice, *”Administratorul este obligat să gestioneze societatea astfel încît scopurile, pentru care aceasta a fost constituită, să fie realizate cît mai eficient. Administratorul asigură ţinerea contabilităţii societăţii, precum şi a registrelor societăţii prevăzute de lege şi de actul de constituire, şi informează asociaţii cu privire la starea de lucruri şi la gestiunea societăţii. În exercitarea atribuţiilor sale, administratorul va da dovadă de diligenţă şi*

loialitate. În cazul apariţiei indiciilor de insolvabilitate, administratorul este obligat să depună imediat, dar nu mai tîrziu decît la expirarea unei luni, cerere introductivă de intentare a procesului de insolvabilitate dacă asociaţii nu vor acoperi pierderile".

50. Art. 73 din legea menționată indică că *"Acţiunea în despăgubire poate fi intentată în decursul a 3 ani de la data comiterii acţiunii păgubitoare pentru societate".*
51. În temeiul art. 76 alin.(1) și (4) din Legea nr. 135/14.06.2007, în vigoare la data stingerii situației juridice *"Administratorul societăţii poartă răspundere materială deplină pentru prejudiciile cauzate de el societăţii, inclusiv prin plăţi ilegale făcute asociaţilor. Dreptul de a înainta acţiunea privind repararea prejudiciului cauzat de către *****aparţine societăţii şi asociaţilor. Prescripţia privind repararea prejudiciului este de 3 ani de la data comiterii fraudei".*
52. În același timp, în conformitate cu art. 1398 alin.(1) și (2) Cod civil în vigoare la data stingerii situației juridice *"cel care acţionează faţă de altul în mod ilicit, cu vinovăţie este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acţiune sau omisiune. Prejudiciul cauzat prin fapte licite sau fără vinovăţie se repară numai în cazurile expres prevăzute de lege".*
53. Pe de altă parte, conform art. 1389 alin. (1) Cod civil în vigoare la data stingerii situației juridice, *"Persoana care, fără temei legal sau contractual, a dobîndit ceva (acceptant) ca urmare a executării unei prestaţii de către o altă persoană (prestator) sau a realizat în alt mod o economie din contul altuia este obligată să restituie acestei alte persoane ceea ce a primit sau a economisit. Nu este relevant faptul dacă îmbogăţirea fără justă cauză a avut loc ca rezultat al comportamentului uneia dintre părţi, a unui terţ sau ca urmare a unei cauze independente de voinţa lor."*
54. Astfel, raportând normele legale menționate supra la cele constatate, Colegiul subliniază că soluția primei instanțe este afectată și de o greșită calificare juridică a raportului litigios dedus judecății.
55. Astfel, instanța a analizat cererea lichidatorului sub aspectul îmbogățirii nejustificate, deși raportul dedus judecății derivă din încălcarea obligațiilor specifice ce revin administratorului unei persoane juridice.
56. În cauză, faptele reținute de lichidator vizează comportamentul fostului administrator, Borș Ana, constând în înstrăinarea unor bunuri ale debitorului și nevirarea sumelor obținute către patrimoniul acestuia, în pofida obligației legale de administrare cu diligenţă şi loialitate. Aceste împrejurări nu pot fi analizate în context de îmbogățire fără justă cauză, ci trebuie raportate la răspunderea civilă delictuală a administratorului.
57. Răspunderea administratorului entității include atât răspunderea materială, cât și răspunderea pentru întreaga activitate economică, financiară și juridică a entității. Conducătorul entității poate fi tras la răspundere nu doar pentru prejudiciul material cauzat direct entității, ci și pentru prejudiciile cauzate terților pentru nerespectarea obligațiilor legale, precum și pentru decizii neconforme care afectează activitatea entității. Pe lângă răspunderea materială, conducătorul poate răspunde civil sau chiar penal pentru prejudicii cauzate prin abuz de funcție, fraudă, gestiune necorespunzătoare a resurselor sau încălcarea legislației fiscale, comerciale sau a muncii.
58. Prin prisma prevederilor legale menționate, Colegiul civil subliniază că legislatorul a instituit în sarcina administratorului societății cu răspundere limitată un prag minim de competență și diligență la luarea deciziilor de afaceri (standard de conduită), precum și o

protecție juridică pentru acesta împotriva răspunderii juridice excesive pentru orice decizie de afaceri care ulterior se dovedește a fi prejudiciabilă. Deci, administratorul societății cu răspundere limitată nu poate fi tras la răspundere civilă dacă acțiunile sale sunt în limita standardului de conduită.

59. În concret, administratorul societății cu răspundere limitată este responsabil pentru prejudiciile cauzate societății prin acțiuni sau omisiuni. Răspunderea administratorului este patrimonială și derivă din contractul său de management, pe baza căruia are obligația de a gestiona afacerile societății cu diligența unui bun gospodar.
60. În același timp, ca criterii de definire a standardului bunului gospodar urmează a lua în considerație că directorul trebuie să acționeze cu bună-credință, în urma unei judecăți oneste și informate, urmărind scopul social, cu loialitate și exercitându-și puterile de administrare în interesul societății cu răspundere limitată. Directorul trebuie să se informeze adecvat, dar nu exhaustiv. Informarea prealabilă luării deciziei trebuie să fie suficientă față de circumstanțele afacerii, adică să fie completă relativ, iar nu absolut. Astfel informat, directorul trebuie să ia cu bună-credință decizia pe care o consideră cea mai bună pentru societate.
61. Colegiul civil consideră că în cazul unei acțiuni de tragere la răspundere a administratorului pentru încălcarea obligației de gestionare a societății contrar intereselor acesteia, sarcina probațiunii se repartizează în felul următor: persoana juridică reclamantă trebuie să probeze elemente constitutive a răspunderii civile: 1) fapta exprimată sub forma unei decizii de afaceri; 2) prejudiciul suferit; 3) legătura cauzală dintre faptă și prejudiciu, iar administratorul – că a acționat în interesul persoanei juridice și că a deținut informații adecvate deciziei luate.
62. În situația din speță, deși lichidatorul susține că pârâta Borș Ana, în calitate de *****al „ANAFLOR LUX” S.R.L., a importat în anul 2017 mărfuri în valoare totală de 616.802,76 lei, le-a comercializat, însă nu a livrat sumele în patrimoniul societății, nu rezultă cu claritate și certitudine faptul că pârâta/apelanta Borș Ana ar fi comercializat mărfurile importate în anul 2017, că ar fi încasat sumele corespunzătoare și că ar fi însușit personal aceste sume, în detrimentul patrimoniului societății.
63. Simpla omisiune de a reflecta în evidența contabilă valoarea bunurilor respective nu echivalează, prin ea însăși, cu existența unei fapte ilicite, cu producerea unui prejudiciu cert sau cu dovada vinovăției pârâtei.
64. Or, potrivit principiilor generale ale răspunderii civile, inclusiv în materie de administrare a persoanei juridice, sarcina probei revine reclamantului, în speță lichidatorului, care trebuie să demonstreze cu probe concrete că fapta imputată administratorului a fost comisă, că a produs un prejudiciu societății și că există legătură de cauzalitate între acestea.
65. În lipsa unor probe privind actele de vânzare, tranzacțiile efectuate, documentele contabile sau bancare aferente, și în absența unei evaluări independente a gestiunii administratorului, afirmațiile reclamantului rămân în sfera supozițiilor și nu pot fundamenta angajarea răspunderii patrimoniale.
66. Prin urmare, Colegiul conchide că reclamantul/intimat, lichidatorul ”ANAFLOR LUX” S.R.L., Rotaru Valentin a eșuat în prezentarea probelor din care ar rezulta concluzia despre necesitatea antrenării răspunderii materiale a ex-administratorului „ANAFLOR LUX” S.R.L., Borș Ana, or, în temeiul art. 122 alin.(1) Cod de procedură civilă,

circumstanţele care trebuie confirmate prin anumite mijloace de probaţiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante.

67. Respectiv, în accepțiunea instanței de apel realizarea unui drept nu se face gratuit, fără a fi supus unor rigori procedurale în ceia ce privește respectarea sarcinii probațiunii, iar reclamantul/intimat, lichidatorul ”ANAFLOR LUX” S.R.L., Rotaru Valentin, prin prisma raționamentului instituit la art.118 alin. (1) Cod de procedură civilă, nu a realizat pe deplin această sarcină legală.
68. Astfel, în condițiile în care acțiunea reclamantului/intimatului se bazează exclusiv pe o prezumție, fără suport probatoriu clar, Colegiul civil constată că nu sunt întrunite condițiile angajării răspunderii administratorului, motiv pentru care cererea urmează a fi respinsă ca neîntemeiată.
69. În același timp, Colegiul civil, subliniind că obiectul acțiunii înaintate nu vizează datoriile față de creditori și prin aceasta nu se pretinde că starea de insolvabilitate a fost cauzată de acțiunile administratorului Borș Ana, respinge ca neîntemeiată poziția apelantului cu privire la lipsa de competență la examinarea cauzei, aceasta fiind de competența instanței de insolvabilitate.
70. Referitor la tardivitatea acțiunii, invocată de reprezentantul apelantei Borș Anei, avocatului Străistaru Vitalie, Colegiul civil menționează că termenul de prescripție începe să curgă de la data la care persoana vătămată a cunoscut sau trebuia să cunoască despre existența prejudiciului și despre persoana care răspunde de acesta.
71. În speță, deși faptele pretinse s-au produs în anul 2017, lichidatorul a fost desemnat oficial în procedura de insolvabilitate abia prin hotărârea din 23 aprilie 2019, iar înregistrarea în Registrul de stat al persoanelor juridice s-a realizat la 21 mai 2019. Informațiile relevante privind importurile efectuate de societate au fost obținute abia în august 2019, ca urmare a demersurilor făcute de lichidator către Serviciul Vamal, ceea ce demonstrează că momentul aflării despre existența presupusului prejudiciu este ulterior datei de 6 august 2019.
72. În aceste condiții, termenul de 3 ani prevăzut de lege pentru introducerea acțiunii în răspundere patrimonială nu era expirat la data de 26 aprilie 2022, când acțiunea a fost depusă. Astfel, acțiunea a fost formulată în interiorul termenului legal de prescripție, iar orice apărare întemeiată pe pretinsa tardivitate a acesteia este neîntemeiată.
73. Colegiul reține că prima instanță corect a constatat prin încheierea din 23 ianuarie 2023 că acțiunea introdusă de lichidatorul întreprinderii „ANAFLOR LUX” S.R.L. la 26 aprilie 2022 nu este tardivă, întrucât termenul de prescripție legal nu poate fi considerat început anterior datei la care lichidatorul a luat cunoștință de existența faptelor pretins prejudiciabile.
74. Pe cale de consecință, ținând cont de constatările de fapt și de normele de drept enunțate supra, Colegiul ajunge la concluzia de a casa hotărârea primei instanțe și a adoptă o hotărâre nouă prin care a respinge cererea de chemare în judecată înaintată de ”ANAFLOR LUX” S.R.L. (în proces de faliment) împotriva Borș Anei cu privire la încasarea prejudiciului material, ca neîntemeiată.
75. Totodată, Colegiul civil reține că potrivit art. 180 alin. (2^1) și (3) din Codul de procedură civilă „*anularea măsurilor de asigurare a acţiunii se dispune de instanţa de judecată odată cu pronunţarea asupra fondului printr-o hotărâre de respingere a acţiunii. Reglementările referitoare la caracterul definitiv al actului judecătoresc prin care se*

soluţionează fondul sunt aplicabile integral şi asupra prevederilor referitoare la măsurile de asigurare. În cazul respingerii acţiunii, măsurile anterioare de asigurare a acţiunii se menţin până când hotărârea judecătorească devine definitivă. În cazul admiterii acţiunii, măsurile anterioare de asigurare îşi păstrează efectul până la executarea hotărârii judecătoreşti".

76. Conform art. 390 alin. (3^1) din Codul de procedură civilă „*în cazul casării sau modificării hotărârii primei instanţe, instanţa de apel se expune asupra măsurilor de asigurare a acţiunii aplicate, precum şi, după caz, asupra întoarcerii executării*".
77. În speță, prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 2 iunie 2022 au fost aplicate măsuri de asigurare a acțiunii.
78. Astfel, reținând că Colegiul a ajuns la concluzia necesității respingerii acțiunii înaintate de "ANAFLOR LUX" S.R.L. (în proces de faliment), se impune și expunerea asupra măsurilor de asigurare a acţiunii aplicate prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 2 iunie 2022, prin anularea acestora, or, menținerea acestor măsuri este direct condiționată de admiterea acțiunii, iar instanța de apel a constatat caracterul neîntemeiat al acesteia.
79. În acest sens, se reiterează că reglementările privind caracterul definitiv al deciziei sunt aplicabile în mod corespunzător și asupra măsurilor de asigurare, întrucât acestea sunt accesorii acțiunii principale și își pierd temeiul juridic odată cu respingerea cererii de fond.
80. În conformitate cu prevederile art.385 lit. c), art.390 Cod de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

d e c i d e :

Se admite cererea de apel declarată de avocatul Străistaru Vitalie în interesele Borș Anei.

Se casează integral hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 21 iunie 2023, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de "ANAFLOR LUX" S.R.L. (în proces de faliment) împotriva Borș Anei cu privire la încasarea prejudiciului material și se adoptă o hotărâre nouă, prin care:

Se respinge cererea de chemare în judecată înaintată de "ANAFLOR LUX" S.R.L. (în proces de faliment) împotriva Borș Anei cu privire la încasarea prejudiciului material, ca neîntemeiată.

Se anulează măsurile de asigurare aplicate prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 2 iunie 2022.

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni din data comunicării deciziei integrale.

Președintele completului Ruxanda Pulbere

Judecători Dorin Dulghieru

Andrei Cașcaval